

Factsheet: NL07_0009

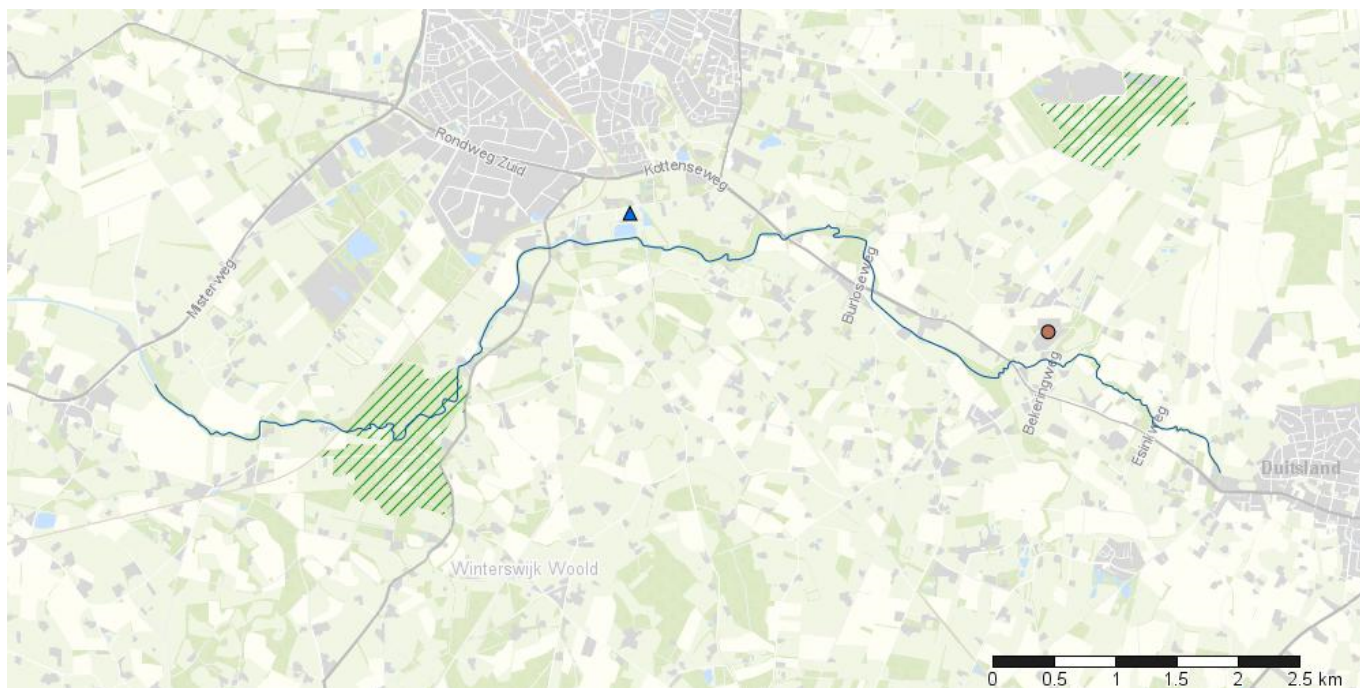
Boven Slinge

De informatie die in deze factsheet wordt weergegeven is bijgewerkt tot en met het moment van het aanmaken van deze factsheet, zoals vermeld in de voettekst. Deze factsheet is een werkversie ten behoeve van eigen gebruik door de waterbeheerder. Hoewel waterbeheerders en Informatiehuis Water alles in het werk gesteld hebben om de meest actuele gegevens in deze factsheet te verwerken, kan niet worden uitgesloten dat de factsheet onjuiste of onvolledige informatie bevat.

1. Basisgegevens

Dit onderdeel beschrijft de kenmerken en de status van het waterlichaam en geeft informatie over de beschermde gebieden, die een relatie met het waterlichaam hebben.

Naam:	Boven Slinge	Code:	NL07_0009
Deelstroomgebied:	Rijn Oost	Type:	R5 (Langzaam stromende middenloop/benedenloop op zand)
Waterbeheerder:	Waterschap Rijn en IJssel	Status:	Sterk Veranderd
		Wateronttrekking t.b.v. menselijke consumptie:	Nee
Provincies:	Provincie Gelderland		
Gemeenten:	Winterswijk		

KRW Oppervlaktewaterlichaam	Winningen voor menselijke consumptie:
Natura2000 gebied	Publieke grondwaterwinning
Schelpdierwater	Industriële grondwaterwinning
Zwemwaterlocatie	Overige grondwaterwinning
	Inname oppervlaktewater

Karakterschets:

Het waterlichaam Boven Slinge (bovenstrooms overlaat zandvang Miste) behoort tot de KRW categorie "Rivieren". Het waterlichaam behoort tot het waterlichaam type R5: langzaam stromende middenloop/benedenloop op zand. Het waterlichaam Boven Slinge is volledig in beheer bij Waterschap Rijn en IJssel. Het waterlichaam valt binnen de gemeente Winterswijk en binnen de provincie Gelderland. Het waterlichaam de Boven Slinge heeft een lengte van 12,5 kilometer en een stroomgebied van 2915 hectare. Het waterlichaam bestaat uit één watergang. De watergang vindt zijn oorsprong in het stroomgebied van de Schlinge in Duitsland. De Boven Slinge mondt via de Bielheimerbeek uit in de Oude IJssel.

Om het peil te regelen zijn in de Boven Slinge (stroomopwaarts zandvang Miste) 6 stuwen/overlaten geplaatst. Waarvan 1 in 2016 nog niet vispasseerbaar (Berenschot). Ook is de overlaat bij de zandvang zelf nog niet vispasseerbaar. De Boven Slinge is het gehele jaar watervoerend. In de zomer komen geen afvoerloze perioden voor. De zijbeken van de Boven Slinge, de Osink-Bemersbeek, Scheperswaterleiding en de Limbeek kunnen zomers droogvallen. In Duitsland liggen de RWZI in Südlohn en enkele IBA's.

Beschermde gebieden:

- **Habitatrichtlijn**
Bekendelle (NL_HAB_63)

Status: Sterk Veranderd

De volgende ingrepen liggen ten grondslag aan het sterk veranderde karakter van het waterlichaam:

- Stuwen, dammen en reservoirs
- Kanalisatie, normalisatie, stabilisatie geul en oeversversterking

Hydromorfologische herstelmaatregelen die niet uitgevoerd kunnen worden vanwege significante negatieve effecten aan gebruiksfuncties en/of milieu in bredere zin:

Maatregelen wel beschouwd, niet uitvoerbaar	gebruiksfuncties				
	Milieu in brede zin	Scheepvaart, havens, recreatie	Activiteiten waarvoor water wordt opgeslagen	Waterhuishouding en bescherming tegen overstromingen	Overige duurzame activiteiten
Dempen watergangen in agrarisch gebied				■	
Hanteren natuurlijk waterpeil in agrarisch gebied				■	
Verhogen drainagebasis in agrarisch gebied				■	
Verwijderen stuwen in intensief agrarisch gebied				■	

Motivering per gebruiksfunctie:

Gebruiksfunctie: Waterhuishouding, bescherming tegen overstromingen, afwatering

Motivering:

Dempen watergangen in agrarisch gebied

De waterhuishouding in gebieden met een intensieve agrarische functie vraagt om een gereguleerd grondwaterpeil. In gebieden met een landbouwfunctie betreft het bijvoorbeeld de teelt van gewassen die optimaal renderen bij een bepaalde grondwaterstand, maar ook aan de bereikbaarheid van percelen die nodig is voor een goede bedrijfsvoering. Het dempen van waterlopen heeft tot gevolg dat de optimale waterhuishoudkundige situatie wordt verstoord en opbrengstderving aan de orde is. Bovendien leiden de afgenomen mogelijkheden voor waterafvoer ertoe dat regenwater plaatselijk lang op het land blijft staan. De ontstane opbrengstderving is meestal niet te mitigeren door bewezen aanpassingen in de goede landbouwpraktijk. Gezien het beperkt beschikbare areaal voor verplaatsing van de gebruiksfunctie is dit in dit gebied alleen mogelijk tegen onevenredig hoge kosten.

Hanteren natuurlijk waterpeil in agrarisch gebied

De waterhuishouding in gebieden met een intensief agrarische functie vraagt om een gereguleerd grondwaterpeil. In gebieden met een landbouwfunctie betreft het bijvoorbeeld de teelt van gewassen die optimaal renderen bij een bepaalde grondwaterstand, maar ook aan de bereikbaarheid van percelen die nodig is voor een goede bedrijfsvoering. Een natuurlijke fluctuatie van het peil heeft tot gevolg dat de optimale waterhuishoudkundige situatie wordt verstoord en opbrengstderving aan de orde is. De ontstane opbrengstderving is meestal niet te mitigeren door bewezen aanpassingen in de goede landbouwpraktijk. Gezien het beperkt beschikbare areaal voor verplaatsing van de gebruiksfunctie in dit gebied alleen mogelijk tegen onevenredig hoge kosten.

Verhogen drainagebasis in agrarisch gebied

De waterhuishouding in gebied met een agrarische functie vraagt om een gereguleerd grondwaterpeil. Een te laag grondwaterpeil is ongewenst in gebieden met een landbouwfunctie (verminderde opbrengsten). Het peil van het oppervlaktewater is sterk bepalend voor de grondwaterstand. Dit oppervlaktewaterpeil wordt gereguleerd door stuwen. Het verwijderen van deze stuwen heeft daarmee een verstoring van de grondwaterstand tot gevolg.

Bovendien kan door het ontbreken van stuwen niet meer worden ingespeeld op situaties van langdurige droogte of hoge afvoeren. De grondwaterstand wordt in groot deel van het jaar lager en extreem lage grondwaterstanden houden langer aan. De ontstane opbrengstderving voor de landbouw is niet te mitigeren door bewezen aanpassingen in de goede landbouwpraktijk. Het enige alternatief is verplaatsing van functies. Gezien het beperkt beschikbare areaal voor verplaatsing van de gebruiksfunctie is dit alleen mogelijk tegen onevenredig hoge kosten.

Verwijderen stuwen in agrarisch gebied

De waterhuishouding in gebied met een agrarische functie vraagt om een gereguleerd grondwaterpeil. Een te laag grondwaterpeil is ongewenst in gebieden met een landbouwfunctie (verminderde opbrengsten). Het peil van het oppervlaktewater is sterk bepalend voor de grondwaterstand. Dit oppervlaktewaterpeil wordt gereguleerd door stuwen. Het verwijderen van deze stuwen heeft daarmee een verstoring van de grondwaterstand tot gevolg.

Bovendien kan door het ontbreken van stuwen niet meer worden ingespeeld op situaties van langdurige droogte of hoge afvoeren. De grondwaterstand wordt in groot deel van het jaar lager en extreem lage grondwaterstanden houden langer aan. De ontstane opbrengstderving voor de landbouw is niet te mitigeren door bewezen aanpassingen in de goede landbouwpraktijk. Het enige alternatief is verplaatsing van functies. Gezien het beperkt beschikbare areaal voor verplaatsing van de gebruiksfunctie is dit alleen mogelijk tegen onevenredig hoge kosten.

Beschouwde alternatieven:

Alternatieven voor de ingrepen die hebben geleid tot het sterk veranderde karakter van het waterlichaam zijn beschouwd, maar deze zijn verworpen om de volgende reden(en):

- onevenredig hoge kosten
- technisch onhaalbaar

Motivering:

Zie bovenstaande motivering per gebruiksfunctie (artikel 4.3a Maatregelen wel beschouwd, niet uitvoerbaar).

2. Belastingen en effecten van menselijke activiteiten

Voor de analyse van een waterlichaam wordt gebruik gemaakt van de DPSIR methode: Drivers - Pressures - State - Impact - Responses. Bepaalde functies (D) zorgen voor een belasting (P) die invloed heeft op de toestand (S) en het functioneren van het waterlichaam (I), die vragen om een respons (R) via maatregelen en/of toepassing van een uitzondering. Dit blok beschrijft de significante belastingen (D) op het waterlichaam en geeft informatie over de effecten ervan (P). Bij de volgende onderdelen komen S, I en R aan bod.

Menselijke activiteiten en effecten

Categorie	Belasting	Functie	Effect
diffuse bronnen	Landbouwactiviteiten	Landbouw	Overige waterflora, Fosfor, Stikstof
regulering waterbeweging	Fysieke wijziging watersysteem voor landbouwactiviteiten	Landbouw	Overige waterflora
overige belastingen	Andere antropogene belastingen	Anders	Wateraanvoer uit Duitsland. Overige waterflora, Fosfor, Stikstof, Zink

Toelichting:

Bij 'Effect' in bovenstaande tabel zijn enkel de normoverschrijdende kwaliteitsparameters gegeven zie 3. toestand.

3. Doelen en toestand

Dit onderdeel beschrijft doelen en toestand (S) van het waterlichaam. Daarbij wordt gemotiveerd indien wordt afgeweken van nationaal vastgestelde doelen en indien de toestand achteruit gaat. Duidelijk wordt voor welke biologische groepen en stoffen het waterlichaam niet voldoet (I).

Ecologische toestand

Biologie	GEP	Toestand 2009	Toestand 2015	Prognose 2021	Prognose 2027
Macrofauna (EKR)	≥ 0,60				
Overige waterflora (EKR)	≥ 0,55				
Vis (EKR)	≥ 0,50				
Fytoplankton (EKR)	NVT				

Algemeen fysische chemie

Fosfor totaal (zomergemiddelde) (mg P/l)	≤ 0,11				
Stikstof totaal (zomergemiddelde) (mg N/l)	≤ 2,30				
DIN (winterperiode) (mg N/l)	NVT				
Zoutgehalte (zomergemiddelde) (mg Cl/l)	≤ 150				
Temperatuur (max. waarde) (gr.C)	≤ 25,0				
Zuurgraad (zomergemiddelde) (-)	5,5 - 8,5				
Zuurstofverzadiging(sgraad)(zomergemiddelde) (%)	70 - 120				
Doorzicht (zomergemiddelde) (m)	NVT				

Specifieke verontreinigende stoffen (normoverschrijding)

	Toestand 2009	Toestand 2015	Prognose 2021	Prognose 2027
zink				

Legenda: blauw = zeer goed / voldoet groen = goed geel = matig oranje = ontoereikend
 rood = slecht / voldoet niet leeg = geen gegevens

*: deze toestandbeoordeling betreft een expertoordeel.

Afhankelijk van het type KRW-waterlichaam dat gebruikt is voor de toestandbeoordeling (het doeltyp, hier R5) zijn bepaalde maatlatten niet van toepassing. Deze maatlatten zijn met NVT in de toestandskolommen gemarkeerd.

A: Er is sprake van achteruitgang van de toestand ten opzichte van 2009

Motivering ecologische toestand:

De Bovenslinge voldoet bijna aan het gestelde doel voor overige waterflora. De sterke beschaduwning draagt bij aan het ecologisch functioneren, het aantal oever- en waterplanten is daardoor echter gering. Hiervoor zijn aanvullende maatregelen gepland.

Nutriënten en piekconcentraties zink zijn nog wel een probleem in de Boven Slinge. De te hoge concentraties stikstof en fosfaat worden veroorzaakt door afwenteling vanuit Duitsland.

Schijnbare achteruitgang stikstof:

Sinds de beoordeling bij de aanvang van de vorige planperiode zijn de normen waarmee de toestand wordt bepaald aangepast. Dit heeft er toe geleid dat er na toetsing met nieuwe maatlaten een slechtere score is bepaald dan bij de eerste beoordeling. In de praktijk blijkt de werkelijke toestand na toetsing met de oude maatlaten niet te zijn verslechterd (van 7.46 naar 6.2).

Motiveringen voor de aanpassingen van het GEP ten gevolge van veranderde maatlaten, een veranderd watertype en of splitsing van een waterlichaam zijn te vinden in het achtergronddocument: 'Achtergrond opgave waterkwaliteit, Waterschap Rijn en IJssel (2014) te vinden op www.wrij.nl/waterbeheerplan.

Chemische toestand

Ubiquitaire stoffen (normoverschrijding)

- Geen ubiquitaire stoffen (normoverschrijding)

Niet-ubiquitaire stoffen (normoverschrijding)

- Geen niet-ubiquitaire stoffen (normoverschrijding)

Motivering chemische toestand:

De chemische toestand voldoet.

Eindoordeel		Toestand 2009	Toestand 2015	Prognose 2021	Prognose 2027
Chemie	Chemie totaal	 *			
	Ubiquitaire stoffen				
	Niet-Ubiquitaire stoffen				
Ecologie	Ecologie totaal	 *			
	Biologie totaal	 *			
	Fysische chemie	 *			
	Specifieke verontreinigende stoffen	 *			

Legenda:

- Chemie: blauw = goed / voldoet

 rood = niet goed / voldoet niet

- Ecologie: blauw = zeer goed

 groen = goed / voldoet

 geel = matig

 oranje = ontoereikend

 rood = slecht / voldoet niet

*: deze toestandbeoordeling betreft een expertoordeel.

Onder ubiquitaire stoffen wordt verstaan: stoffen waarvan de productie of het gebruik al is verboden, maar die vanwege persistentie nog lang in het milieu zullen voorkomen.

4. Maatregelen

Als de toestand niet aan de doelen voldoet kunnen aanvullende maatregelen nodig zijn (R). Er zijn landelijke en gebiedsgerichte maatregelen. De landelijke maatregelen staan in het maatregelprogramma bij het stroomgebiedbeheerplan. Gebiedsgerichte maatregelen staan hieronder in tabellen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen:

1. maatregelen in SGBP 2009 voor de periode t/m 2015
2. overige maatregelen uitgevoerd in de periode t/m 2015
3. maatregelen gepland voor de periode 2016 - 2021
4. maatregelen gepland voor de periode 2022 - 2027

Verder is aangegeven wanneer een maatregel is gericht op de opgave op grond van een beschermd gebied.

Maatregelen in SGBP 2009 voor de periode t/m 2015

Oorspronkelijke naam: N2000 - Bekkendelle	Omvang: 99 ha
SGBP omschrijving: gewenste grond- en oppervlaktewaterregime	
Initiatiefnemer:	
Voortgang: Uitgevoerd: 99 ha	Motivering: GGOR-studie is afgerond. Het GGOR wordt met het projectplan (cf. waterwet) vastgesteld (Besluit Algemeen Bestuur Rijn en IJssel 20-05-2010 Proces GGOR). Naar verwachting uitvoering in de periode 2016-2021
Toelichting: Inrichting Bekkendelle tbv voldoen aan N2000 doelstellingen NB Kosten zijn ingeschat door Provincie Gelderland.	

Oorspronkelijke naam: Stuwen vispasseerbaar maken	Omvang: 2 stuks
SGBP omschrijving: vispasseerbaar maken kunstwerk	
Initiatiefnemer: Waterschap Rijn en IJssel	
Voortgang: Uitgevoerd: 2 stuks	Motivering:
Toelichting: Bovenslinge	

Overige maatregelen uitgevoerd in de periode t/m 2015

Oorspronkelijke naam: Beekherstel/meanderen (RC-pakket)	Omvang: 6 km
SGBP omschrijving: verbreden / hermeanderen / nvo; (snel) stromend water	
Initiatiefnemer: Waterschap Rijn en IJssel	
Toelichting: De opgave in 2009 voorzien voor de periode 2016-2027 bedraagt 10 km beekherstel. In de periode 2009 t/m 2015 is hiervan al 6 km uitgevoerd.	

Oorspronkelijke naam: Stuwen vispasseerbaar maken	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: vispasseerbaar maken kunstwerk	
Initiatiefnemer: Waterschap Rijn en IJssel	
Toelichting: Dit betreft de extra realisatie bovenop de opgave 2015-2021. Van de opgave in 2009 voorzien voor de periode 2016-2027 (3 vispassages) is al 1 stuw vispasseerbaar gemaakt. Vispassage Berenschot wordt naar verwachting in 2016 gerealiseerd. Restopgave blijft de overlaat bij de zandvang Miste.	

Maatregelen gepland voor de periode 2016 - 2021

Oorspronkelijke naam:	Beekherstel waterlichaam	Omvang: 4 km
SGBP omschrijving:	verbreden / hermeanderen / nvo; (snel) stromend water	
Initiatiefnemer:	Waterschap Rijn en IJssel	
Andere richtlijn:		
Toelichting:	Bovenslinge beekherstel waterlichaam	

Oorspronkelijke naam:	Stuwen vispasseerbaar maken	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving:	vispasseerbaar maken kunstwerk	
Initiatiefnemer:	Waterschap Rijn en IJssel	
Andere richtlijn:		
Toelichting:	Maatregel vispasseerbaar maken Berenschot. Verwachte realisatie in 2016.	

Oorspronkelijke naam:	Stuwen vispasseerbaar maken	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving:	vispasseerbaar maken kunstwerk	
Initiatiefnemer:	Waterschap Rijn en IJssel	
Andere richtlijn:		
Toelichting:	Overlaat bij zandvang Miste. In samenhang met passeerbaar maken benedenstroomse stuwen Bielheimerbeek.	

Maatregelen gepland voor de periode 2022 - 2027

Oorspronkelijke naam:	Beekherstel bovenlopen	Omvang: 7 km
SGBP omschrijving:	verbreden / hermeanderen / nvo; (snel) stromend water	
Initiatiefnemer:	Waterschap Rijn en IJssel	
Andere richtlijn:		
Toelichting:	Limbeek (HEN) Bosstroken aanplanten: 2 km. Beschoeiing verwijderen en bosstroken aanplanten: 0,8 km. Siepersbeek (HEN) Bosstroken aanplanten: 2 km. Beschoeiing verwijderen en bosstroken aanplanten: 2,4 km.	

Oorspronkelijke naam:	Verbeteren hydrologie bovenlopen	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving:	overige inrichtingsmaatregelen	
Initiatiefnemer:	Waterschap Rijn en IJssel	
Andere richtlijn:		
Toelichting:	Voor de bovenlopen met HEN-satuts is verbeteren van het afvoerregime nodig d.m.v. extensiveren onderhoud in zijwatergangen, aanpassen drainage in stroomgebied en water vasthouden in komvormige laagtes.	

Toelichting:

In dit overzicht zijn uitsluitend de maatregeltypen beekherstel, vispasseerbaar maken en eco-hydrologisch onderzoek opgenomen. Naast het uitvoeren van deze maatregelen werkt het waterschap ook op andere manieren aan een betere waterkwaliteit. Dit zijn o.a. het voeren van een gericht beheer en onderhoud (bijv. extensiever onderhoud, baggeren en tegengaan belasting vanuit de waterbodem), het doorvoeren van aanpassingen aan RWZI's, samenwerking met de landbouw (o.a. vermindering nutriëntenbelasting) en samenwerking met Duitsland (o.a. vermindering van afwenteling).

5. Toepassing uitzonderingen

Als de toestand niet aan de doelen voldoet kunnen aanvullende maatregelen nodig zijn, maar er kan ook van een uitzondering gebruik gemaakt worden (R). De KRW biedt ruimte om af te wijken van de doelen. Zo kan de realisatie van doelen worden gefaseerd en kunnen doelen worden verlaagd. Ook mag rekening worden gehouden met bepaalde nieuwe ontwikkelingen. Dit alles moet wel passen binnen de randvoorwaarden van de richtlijn. Het gebruik van deze uitzonderingen en de motiveringen hierbij worden hier weergegeven.

Fasering van doelbereik tot na 2021

Voor alle stoffen en kwaliteitselementen waarvoor in onderdeel '3. Status, doelen en toestand' is aangegeven dat de prognose voor 2021 niet "goed" is, is fasering aan de orde.

Natuurlijke omstandigheden	fosfor totaal (zomergemiddelde) (mg P/l), Specifieke verontreinigende stoffen, stikstof totaal (zomergemiddelde) (mg N/l)
Onevenredig kostbaar	biologie totaal, fosfor totaal (zomergemiddelde) (mg P/l), Specifieke verontreinigende stoffen, stikstof totaal (zomergemiddelde) (mg N/l)

Motivering per motiveringsgrond:

Natuurlijke omstandigheden Nadat bronnen van verontreinigingen (waaronder nutriënten) zijn beperkt of weggenomen zijn deze stoffen vaak nog lange tijd in het milieu aanwezig, en hebben effect op de ecologische en chemische toestand. De aanwezigheid en effecten verdwijnen pas op de lange termijn. Geforceerd verwijderen uit het milieu is veelal technisch onhaalbaar en/of buitensporig duur. Daardoor wordt het doel vooralsnog niet bereikt.

Onevenredig kostbaar Fasering maatregelen bovenlopen ten behoeve van ecologische toestand (HEN/SED doelstelling): Waterschap Rijn en IJssel heeft als taken het zuiveren van afvalwater en het onderhouden en waar nodig verbeteren van het watersysteem. Voor beide taken wordt apart belasting geheven. De watersysteemheffing dekt de kosten voor de taak watersysteembeheer. In de planperiode 2016-2021 zijn deze kosten geraamd op gemiddeld 40 mln Euro per jaar. Het investeringsvolume voor verbetering van het watersysteem voor deze periode is geraamd op gemiddeld € 6 mln Euro per jaar, waarvan € 2 mln. wordt ingezet voor verbetering van de waterkwaliteit (KRW). Het investeringsvolume dat nodig is voor uitvoering van alle (resterende) KRW-maatregelen vanaf 2016 bedraagt 29,7 mln. Zonder fasering betekent dit voor de 6-jaarsperiode 2016-2021 een jaarlijkse investering van ca € 5 mln. per jaar voor KRW-maatregelen, in plaats van de huidige geraamde € 2 mln. per jaar. Als gevolg van deze verhoging zouden de totale kosten elk jaar stijgen met gemiddeld 1% t.o.v. het voorgaande jaar. Deze kostenstijging is hoger dan nu jaarlijks wordt aangehouden en daarmee disproportioneel. Daarom wordt de uitvoering van de maatregelen gefaseerd over de planperiodes 2016-2021 en 2022-2027, vooralsnog in een verdeling van 50-50% over beide periodes. Dit leidt tot een stijging van 0,5% per jaar t.o.v. het voorgaande jaar. Deze stijging is proportioneel, want deze past binnen de geraamde ontwikkeling van de watersysteemheffing. Fasering doelen nutriënten en overige relevante verontreinigde stoffen: Voor dit waterlichaam is bemesting door de landbouw een bron van nutriënten, die het bereiken van de doelen nog niet mogelijk maakt. Hoewel het generieke mestbeleid significant bijdraagt aan doelrealisatie is het voor het bereiken van de doelen in 2021 naar verwachting niet voldoende. Daarnaast vormt afwenteling vanuit Duitsland een belangrijke bron van nutriënten en overige relevante verontreinigde stoffen.

Doelverlaging

Conform beleidsafspraken wordt voor 2021 niet overgegaan tot doelverlaging.

Tijdelijke achteruitgang

Wordt er beroep gedaan op art. 4.6 KRW m.b.t. tijdelijke achteruitgang?

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.6 KRW.

Nieuwe ontwikkelingen

Wordt er beroep gedaan op art. 4.7 KRW m.b.t. nieuwe veranderingen in fysische omstandigheden van het waterlichaam?

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.7 KRW.

